

Z dziennika
prof. Andrzeja Walickiego

Prof. Bruno Drwęski
Solidarność jak koń trojański

Krzysztof Kamil Baczyński
– socjalista z przekonania

Ogródki działkowe
– przedmiot pożądania

CZERWONY ALERT

**W SZKOŁACH
CHAOS, PANIKA,
IMPROWIZACJA**

DAJEMY
DZIECIOM
SIĘ

ZADBAJ O DZIECIECIĘCY "MÓZG"

Wprowadź **Domowe Zasady Ekranowe**

domowezasadyekranowe.fids.pl

CYTATY

STANISŁAW CIOSEK,
były ambasador
w ZSRR i Rosji
*Młoda opozycja
białoruska
niezależnie od
entuzjazmu nie wie,
co, jak i kiedy zrobić.*
„Angora”

HANNA KRALL,
pisarka, reporterka
*Piszę tak, jak przede
mną nie pisali. Nie
to, że lepiej. Inaczej.*
„Twój Styl”

MARIUSZ SZCZYGIEL,
pisarz
*Mam najlepszy
Instagram ze
wszystkich polskich
pisarzy.*
„Co Jest Grane”

**PROF. WIESŁAW
GODZIC,** medjoznawca
*Fake news jest
problemem odbiorcy,
tego, czy wierzy
i komu wierzy.*
„Rzeczpospolita”

MÓJ PRZEGLĄD

Jerzy Domański

To nie tak miało być

Moja prawda jest jedyna i najprawdziwsza. W takiej atmosferze obchodzono 40-lecie strajków i porozumień Sierpnia '80.

Gdyby zebrać wszystkie zarzuty i oskarżenia, jakie mają wobec siebie co ważniejsi uczestnicy tamtych wydarzeń, byłaby to bardziej saga kryminalno-obyczajowa niż księga świętego mitu. Wojna o pamiętne tablice z 21 postulatami strajkujących, które wisiały na dachu portierni jednej z bram stoczni, pełna jest epitetów. Z nazywaniem złodziejami tych, którzy tablic nie chcą oddać związkowi Solidarność.

Związkowi, który poza historyczną nazwą mało ma wspólnego z sierpniowymi postulatami. Przewodniczący Duda jest gorliwym poplecznikiem prezydenta Dudy i celebrem liczących uroczystości religijnych. Historię związku manipuluje tak, jak mu doraźnie pasuje. Podobnie zresztą jak wielu innych. Pamięć mają bardzo wybiórczą. Wymazują wszystko, co dla nich niewygodne. I to dosłownie. W sali BHP, w której odbywały się negocjacje strajkujących z komisjami rządowymi i podpisano porozumienie, zrobiono muzeum. Są tam nawet historyczne butelki z wodą. Ale hasło ze ściany, pod którą to wszystko się działo, zniknęło. Cenzurowanie historii przez piąty rzut działaczy, którzy dokleili się do historycznej nazwy, jest zwykłą hucpą. Młodszym czytelnikom przypominam więc to tak niebezpieczne hasło: „Socializm – tak, wypaczenia – nie”.

Solidarność Dudy jest karykaturą ośmieszającą to, co było ważne 40 lat temu. Ale uniwersalne wartości Sierpnia zostały, bo ich sens jest ponadczasowy. I pewnie będą inspiracją do odbudowy w Polsce wspólnoty.

Na pokolenia urodzone w latach 50. i wcześniej porozumienia sierpniowe miały wielki wpływ. Wielu w latach 90. wyniosło do góry. Porobili kariery, awansowali i z tramwajów przesiedli się do limuzyn. A robotników, którym to zawdzięczali, zostawili. I to często w położeniu dużo gorszym od tego, które doprowadziło do tamtych strajków. Masowy ruch protestu został przejęty przez grupy zorientowane na całkowitą likwidację socjalizmu. 21 postulatów, w większości o charakterze socjalistycznym, trafiło do muzeum. Robotników oszukano w najbardziej ordynarny sposób. Okazało się, że walczyli o prywatyzację całych branż, wielkich zakładów i ziemi. O zwrot majątków, budynków i mieszkań przedwojennym właścicielom. I o państwo klerykalne na każdym kroku.

Trudno się dziwić, że po takim doświadczeniu jest w Polakach tyle nieufności i niechęci do elit. Nie tak miało być przecież. I nie takie były w 1980 r. marzenia milionów ludzi.

ODWIEDŹ SKLEP TYGODNIKA PRZEGLĄD

- książki i pakiety książkowe
- e-wydania PRZEGLĄDU
- e-booki
- subskrypcja i e-prenumerata tygodnika

ZAWSZE
NAJNIŻSZE
CENY!

www.sklep.tygodnikprzeglad.pl

BĄKOWSKI

W NUMERZE

KRAJ

- 8 Czerwony alert dla szkół**
Chaos i panika
- 12 Sklepowe ofensywy antymaseczkowców**
Skąd się biorą?
- 14 Przekupstwo i koncerny farmaceutyczne**
Miliardy płacone za umowy
- 17 Porządki Wąsika**
Czyszczenie u strażaków
- 23 Rodos jest za miedzą**
Działki na wagę złota

SYLWETKI

- 18 Myśli zaangażowane**
Z dziennika prof. Andrzeja Walickiego
- 21 Profesorka Janion**
1926-2020

PUBLICYSTYKA

- 26 Marek Czarkowski**
Jesień Bat'ki
- 30 Jakub Dymek**
Uzależnieni od Ameryki

ZAGRANICA

- 34 Włosi zamknęli dyskoteki,
by otworzyć szkoły**
Korespondencja z Rzymu
- 56 URBAN 2020 Photo Awards**

HISTORIA

- 38 Solidarność jak koń trojański**
Waleśa i inni
- 42 Poeta lewicowych dróg**
Baczyński był związany z socjalistami

KULTURA

- 46 Tunezja? Nie mylić z krajami arabskimi!**
– rozmowa z Manele Labidi
- 51 Culturalia**
- 66 Sztuka ulicy**

OBSERWACJE

- 52 Fortuna na zwierzaka**
Rynek usług dla pupili

ZDROWIE

- 54 Migrena dudni, wierci, rozrywa**
Drogi ból głowy

EKOLOGIA

- 58 Żegnaj, koralu**
Zagrożone skarby na dnie oceanów

FELIETONY I KOMENTARZE

- 3 Jerzy Domański**
To nie tak miało być
- 29 Jan Widacki**
Fikcja i twarda rzeczywistość
- 33 Andrzej Szahaj**
Ponadpartyjna fikcja ochrony przyrody
- 37 Roman Kurkiewicz**
Gliński, czyli napijmy się nacjonalizmu
- 41 Tomasz Jastrun**
Zmień płęć
- 45 Wojciech Kuczok**
Pierwszorzędna drugorzędność
- 48 Agnieszka Wolny-Hamkało**
Awantura wokół „św. Zakonu Rycerek i Rycerzy Tęczy”, czyli jak się dobrze przyłączyć

46

KULTURA

TUNEZJA? NIE MYLIĆ Z KRAJAMI ARABSKIMI!

– rozmowa z Manele Labidi

52

OBSERWACJE

FORTUNA NA ZWIERZAKA

Rynek usług dla pupili

56

ZAGRANICA

URBAN 2020 PHOTO AWARDS

Projekt okładki: Iza Mierzejewska

FOT. ADOBESTOCK

Marian Falski – PPS-owiec, mason, autor elementarza

Jak władza sanacyjna uciekała z Polski

Polki emigrantki w dobie wirusa

f Kto im zabraniał mądrze głosować

W 35. numerze PRZEGLĄDU przewija się w felietonach temat głosowania opozycji (w tym większości klubu lewicy) razem z PiS za podniesieniem uposażenia m.in. parlamentarzystom, czyli sobie. Dodam jedno spostrzeżenie: po tej „akcji” w TVN 24 w programie „Ława polityków” jednym z gości był prof. Maciej Gdula. Pytany tłumaczył pokrętnie, dlaczego ta ustawa jest tak potrzebna. Ale najlepsze padło na koniec jego wypowiedzi, bo stwierdził, że gdyby mógł, głosowałby przeciw. Czy ktoś mu w takim razie tego zabronił?!

Piotr Robecki

✉ Pożegnania

Zgadzam się w 100% z oceną lewicy pod „światłym” przywództwem Włodzimierza Czarzastego. Już po jego pierwszych występach i epatowaniu w mediach „mendami, gnidami, debilami”, chyba dla wzmocnienia siły argumentów, miałam złe przeczucia. Najbardziej żałosne, nie wspominając o karygodnym głosowaniu 12 postów lewicy za udziałem dzieci w polowaniu, było jego zachowanie po poparciu ustawy o podwyżkach. Nie stać go było na

wzięcie na klątę odpowiedzialności, zastąpił się trzema kobietami. Wstyd! Jeżeli nic się nie zmieni, pobyt lewicy w Sejmie skończy się na jednej kadencji.

Maria Leeg

f Ani spokojna, ani wesota

Polska wieś dzięki Unii Europejskiej ma się bardzo dobrze, ale środki te są źle wykorzystywane, brakuje inwestycji w przyszłość. Problemem jest ogromne rozdrobnienie, ponad milion osób zarejestrowanych w KRUS żyje głównie z różnorodnych dopłat, a ich gospodarstwa zajmują mniej niż hektar. Polska wieś przestała *de facto* produkować żywność – tym, co przynosi realne dochody, jest przemysł rolno-spożywczy. Kończy się też ziemia państwowa, dzierżawiona bez ładu i składu, z dotychczasowymi dzierżawcami ministerstwo unika spotkań. Nie ma planów dotyczących chociażby zmian funkcjonowania oraz tworzenia nowych spółdzielni, tak żeby mniejsi rolnicy mogli tworzyć solidne kooperatywy. Zresztą większość osób nie jest tym zainteresowana. Wielopokoleniowa rodzina w jednym domu na wsi ma dużo ulg i dopłat, a jednocześnie może uzupełniać przychody i zapasy żywności minimalnym kosztem. To, co ma być wsparciem polskiej wsi, jest dla niej zagrożeniem. Zamiast wyciągać rękę do tych ludzi, robi się wokół nich skansen.

Kamil Jäger

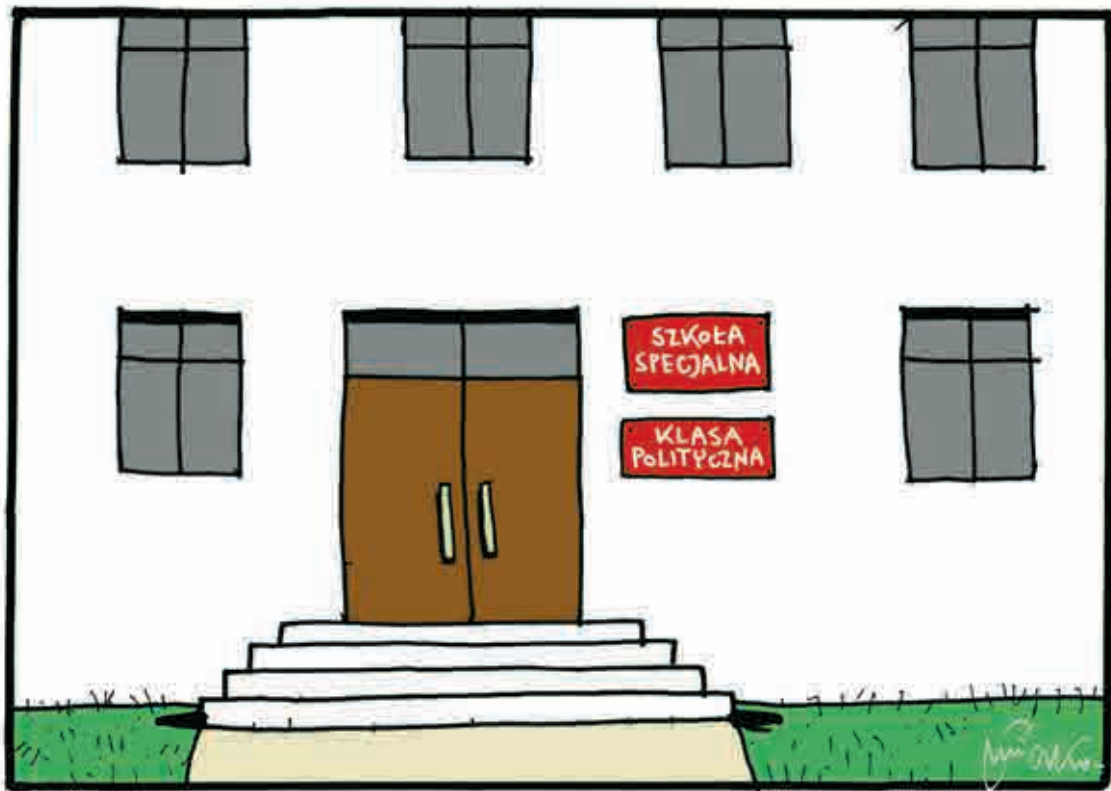

ZDJĘCIE TYGODNIA

27 sierpnia na Cmentarzu Prawosławnym przy ulicy Wolskiej w Warszawie pożegnano Andrzeja Walickiego, wybitnego filozofa i historyka idei, autora wielu prac z zakresu filozofii społeczno-politycznej. Profesora Uniwersytetu Notre Dame w USA. Laureata Nagrody im. Eugenia Balzana, kawalera Krzyża Wielkiego Orderu Odrodzenia Polski. Profesor Walicki miał 90 lat.

FOT. KRZYSZTOF ŻUCZKOWSKI

PYTANIE TYGODNIA | Jaka jest największa bzdura wśród tych, w które wierzą Polacy?

DR MONIKA A. KOPERSKA,
chemik, popularyzator nauki

Na pewno nasze społeczeństwo ma duże braki w edukacji atomowej. Od lat pojawia się u nas dużo nieścisłych czy wręcz nieprawdziwych informacji z tej sfery, a gdy w 2012 r. fundacja BBVA badała poziom wiedzy Europejczyków, większość Polaków błędnie podała, że radioaktywność jest wyłącznie produktem człowieka i nie występuje w przyrodzie, a także bezpodstawnie łączyła energetykę atomową z efektem cieplarnianym. Bzdurą jest też powszechny pogląd, że zastępowanie plastiku papierem zawsze jest korzystne dla środowiska. Produkcja papieru wymaga bowiem dużo energii oraz 4-17 razy więcej wody niż w przypadku tworzyw sztucznych, a ponadto jest on cięższy, dlatego jego transport łączy się z emisją większej ilości dwutlenku węgla. Powinniśmy zatem myśleć o innych alternatywach dla plastiku, a przede wszystkim stawiać na artykuły wielokrotnego użytku.

DR ANNA MATERSKA-SOSNOWSKA,
politolożka, UW

Nie podejmuję się stworzenia hierarchii bzdur, dlatego że bezmiar ludzkiej głupoty nie przestaje mnie zaskakiwać. Ostatnio

powala mnie wiara części rodaków w to, że nie ma żadnej pandemii, tylko spisek Amerykanów czy Chińczyków. Inne teorie spiskowe, np. na temat historii najnowszej, również są w naszym społeczeństwie całkiem popularne – i często wyjątkowo głupie.

JACEK TABISZ,
Polskie Stowarzyszenie Racjonalistów

Dawniej powiedziałbym, że jedną z większych bzdur, w jakie wierzą Polacy, jest ludowy katolicyzm z jego kultem Maryi, świętych oraz obrazów, przypominający hinduski politeizm. Uważam, że są ciekawsze obiekty wiary niż zniewalające intelektualnie mity religijne, na dodatek ubrane w prząsną estetykę, ale jeśli ktoś już jest chrześcijaninem, a więc wyznawcą religii monoteistycznej, niech chociaż będzie konsekwentny – w przeciwnym razie jego światopogląd jest podwójną bzdurą. Dzisiejsze społeczeństwo jest w znacznej mierze złaicyzowane, dlatego źródło najbardziej szkodliwych spośród bzdurnych przekonań widzę w polityce. Polacy stali się bardziej zaangażowani politycznie, niestety nie w sposób racjonalny, oparty na refleksji nad własnymi interesami oraz dobrem wspólnym, ale plemienny, pełen

pogardy i nienawiści. Samodzielne myślenie, zamiast bezrefleksyjnego popierania „swojej” strony politycznej wojny domowej, stało się rodzajem herezji, a na heretyków się poluje.

Czytelnicy PRZEGLĄDU
ADAM JAŚKOW

Wierzą, przynajmniej niektórzy, że są narodem wybranym. Mesjaszem Europy i zbawicielem świata. A rzeczywistość skrzeczy.

WOJCIECH NOCKIEWICZ

Każdy może uwierzyć w największą bzdurę, pod warunkiem że pasuje to do przekonań z jego bańki. Niedawno przeczytałem np., że Kościół chce, by 500+ dostawały tylko dzieci rodziców ze ślubem kościelnym. W komentarzach oczywiście hejt na Kościół, no to chyba uwierzyli.

ROBERT ŚMIGIELSKI

Nigdy nie jest tak, że wszyscy wierzą w tę samą bzdurę, ale gdy czytam wypowiedzi na Facebooku, zawsze rozśmiesza mnie wiara wielu rodaków w to, że straszny Putin o niczym nie marzy tak mocno jak o podboju Polski – i dlatego trzeba z niej zrobić Fort Trump.